

Undersökning på Leksands julmarknad 2024 om diskriminering

Hand i hand i Leksand - den förenande föreningen genomförde den 30:e november och 1:a december 2024 en undersökning på Leksands julmarknad om diskriminering. Vi bad besökarna att besvara frågan om de upplever diskriminering i vardagen och i så fall hur de upplever den (jmf. Bild 1). Därför hade vi sammanställt en undersökningsblankett som orienterar sig enligt [Diskrimineringsombudsmannens sju diskrimineringsgrunder](#) *etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, ålder, kön, könsidentitet eller könsuttryck, religion eller annan trosuppfattning och sexuell läggning*. Därutöver specificerade vi diskrimineringsgrunderna med ytterligare kriterier från den tyska myndigheten mot diskriminering [Antidiskriminerungsstelle des Bundes](#): *hudfärg, utseende, namn, språk, migrationsbakgrund och nationell tillhörighet*. Deltagarna i undersökningen skulle sätta kryss om någon av de sammanlagt tretton diskrimineringsgrunderna beskriver diskrimineringen som de kanske upplever. Sedan ville vi veta när deltagarna upplever diskriminering i så fall, om den är institutionell och/ eller strukturell samt om deltagarna upplever någon form av rasism och i så fall hur (→ se undersökningsblankett). Varje deltagare fick varsin undersökningsblankett som därefter lämnades in i en låda (jmf. Bild 2&3). Undersökningen var anonym och urvalet av deltagare godtyckligt. 220 personer deltog totalt i undersökningen.

Syftet med undersökningen var att belysa hur människor mår. I vår [undersökning på Leksands julmarknad 2023 om fördomar](#) kunde vi visa att deltagarna bedömde andra människor bara på grund av deras utseende utan att ha fått mer information om dem eller ha haft kontakt med dem. Året efter ställde vi därför frågan till deltagarna om de känner sig diskriminerade i sin vardag - myntets baksida.

Utvärderingen av alla blanketter visar att 21% av alla deltagare säger själva att de upplever diskriminering i vardagen (jmf. Diagram 1). Deltagarna nämnde alla diskrimineringsgrunder när de skulle beskriva sina diskrimineringsupplevelser (jmf. Diagram 2). Två diskrimineringsgrunder anger deltagarna mest: *kön* och *ålder*. Deltagarna som upplever diskriminering beskriver att de gör det både på jobbet och på sin fritid (jmf. Diagram 3). Antalet diskrimineringsupplevelser på fritiden är högre än på jobbet - även om det är ett tidsspänn på dagen där deltagarna får bestämma själva hur de tillbringar det. 31 av 46 personer som upplever diskriminering gör det på sin fritid och hälften av personerna gör det på jobbet. 37% av deltagarna som upplever diskriminering beskriver diskrimineringen som institutionell och 52% av dem som strukturell (jmf. Diagram 4). Det betyder att mer än en tredjedel känner att en institution särbehandlar dem på ett diskriminerande sätt och att mer än hälften upplever en form av diskriminering på samhällsnivå där de behandlas nedsättande genom (oskrivna) regler. Frågan om de som

upplever diskriminering upplever någon form av rasism besvaras med "ja" av 15 personer som motsvarar 6,8% av alla deltagare i undersökningen. 14 av personerna säger att de upplever rasism genom språk och 3 av dem genom våld (jmf. Diagram 5).

Runt 19% av alla deltagare i undersökningen lämnade in en ogiltig undersökningsblankett. På blanketterna kryssades då oftast "nej" på första frågan om en deltagare upplever diskriminering medan hen sedan specificerade olika diskrimineringsgrunder som hen känner. Anledningen till detta är förmodligen att 41 av 220 deltagare inte är familjära med begreppet *diskriminering*, dess grunder och former. Tesen stöts av 73 personer som lämnade in giltiga men annorlunda svar: 60 deltagare som nekade till frågan efter diskrimineringsupplevelser nekade också till frågan om de upplever rasism. Resten av blanketten lämnade de blank. 13 deltagare som nekade frågan till efter diskrimineringsupplevelser besvarade dock frågan om de upplever rasism med "ja" och 12 specificerade rasismens form som genom språk. Resten av blanketten lämnade de också blank (jmf. Diagram 6). Det betyder att 73 personer inte betraktar *rasism* som en form av diskriminering men som något eget och självständigt. Därför anser vi deras undersökningsblanketter som giltiga eftersom svaren är tydliga.

Räknar man nu personerna som totalt bekräftar att de upplever rasism blir, det 28 vilket utgör 16% av alla deltagare i undersökningen som lämnade in giltiga svar (jmf. Diagram 7). För att rasism egentligen är en form av diskriminering stämmer uppgifterna i Diagram 1 inte helt eftersom det där bara fokuseras på deltagarnas egna svar på första frågan. Vi markerar därför diagrammet med en asterisk. Frågan om upplevelsen av diskriminering i vardagen bekräftas alltså av 59 personer som omfattar 27% av alla deltagare i undersökningen - mer än en fjärdedel (jmf. Diagram 8).

Sammanfattningsvis kan vi visa att många personer upplever diskriminering i vardagen. De drabbade personerna upplever olika diskrimineringsgrunder både på jobbet och sin fritid samt rasism såväl genom språk som genom våld. Upplevelserna anges vara institutionella och strukturella. Vi från *Hand i hand i Leksand - den förenande föreningen* konstaterar: Samhället behöver en omedelbar förändring om vi vill att alla ska må bra!

➤ Vilka konsekvenser borde man alltså dra nu?

- Först och främst behöver människor vara medvetna om att en stor del av samhället inte mår bra på grund av diskriminering.
- Sedan behöver människorna informeras och fortbildas angående begreppsområdet om *diskriminering*, dess betydelse liksom betydelsen för de drabbade personerna. Människornas sociala kompetenser måste styrkas och byggas ut.
- Diskrimineringens ursprung behöver redas ut mer för att kunna arbeta emot det.
- Samhället måste ta åtgärder för att aktivt motverka och förebygga diskriminering och hjälpa de drabbade personerna.
- Politiken måste ta ansvar för problematiken.

Källförteckning:

Antidiskrimineringsstelle des Bundes (2024). *Ethnische Herkunft/ Rassismus und Antisemitismus.* Antidiskriminerungsstelle. <https://www.antidiskriminierungsstelle.de/DE/ueber-diskriminierung/diskriminierungsmerkmale/ethnische-herkunft-rassismus/ethnische-herkunft-rassismus-node.html> [24-12-15].

Diskrimineringsombudsmannen (2024). *Diskrimineringsgrunder.* DO. <https://www.do.se/diskriminerad/diskrimineringsgrunder> [24-12-15].

Hand i hand i Leksand – den förenande föreningen (2023). *Undersökning om fördomar på Leksands julmarknad 2023.* Förenande. <https://förenande.se/Publikationer/Undersoekningar/Leksands-julmarknad-2023/> [24-12-15].

Tillägg:

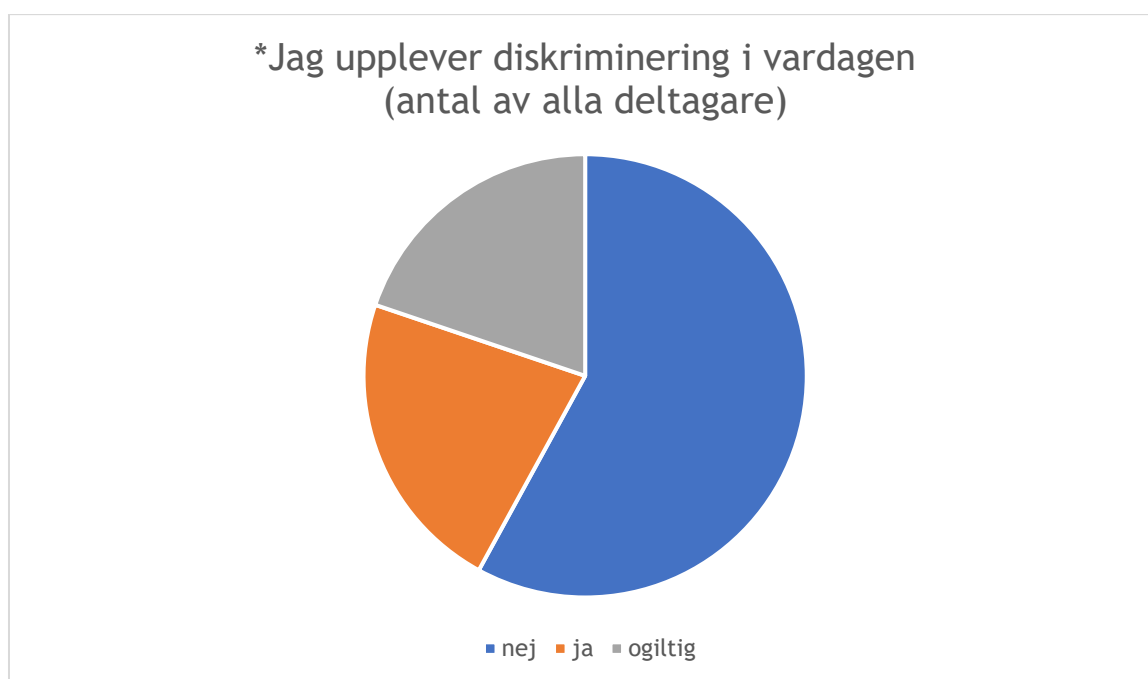

Diagram 1

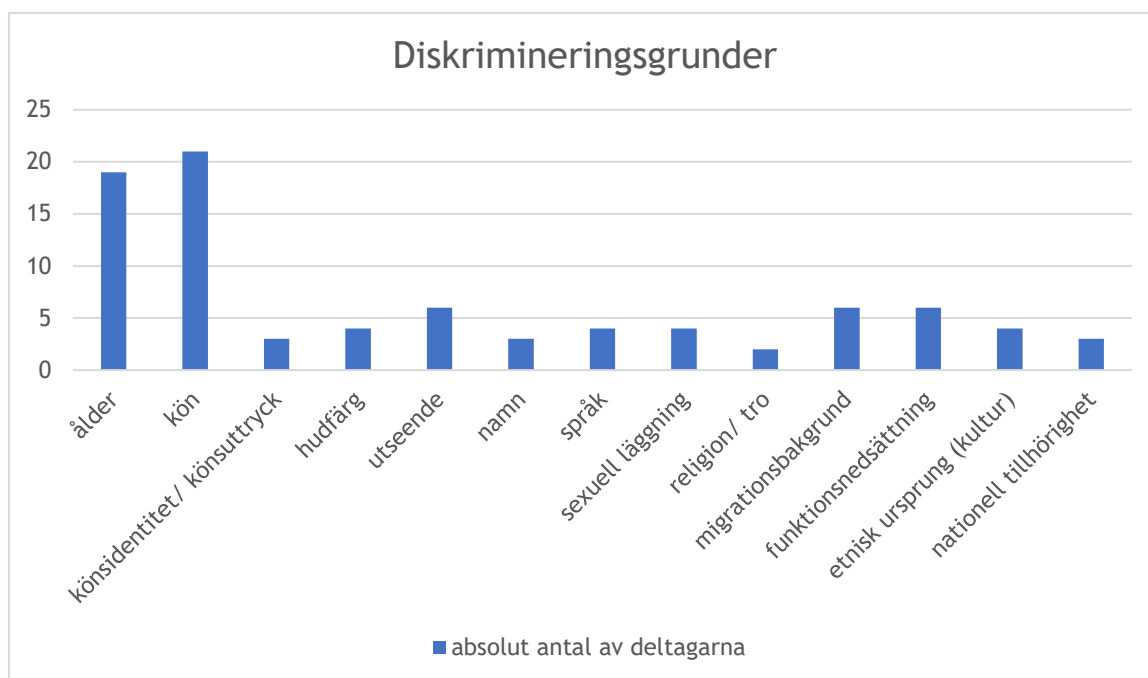

Diagram 2

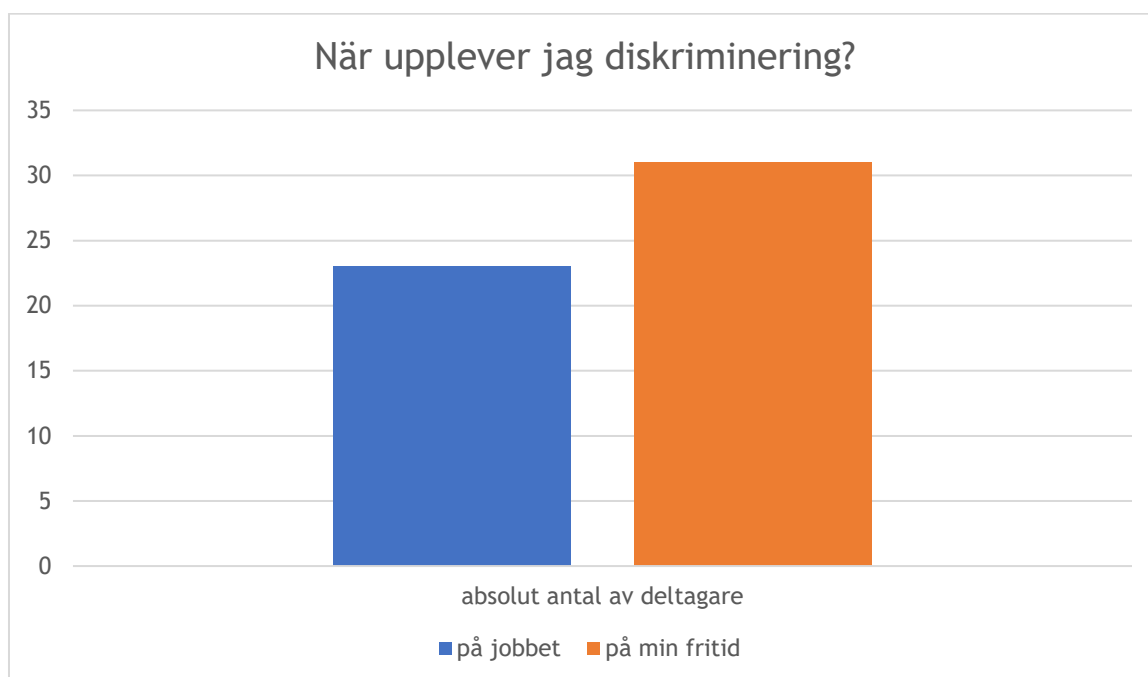

Diagram 3

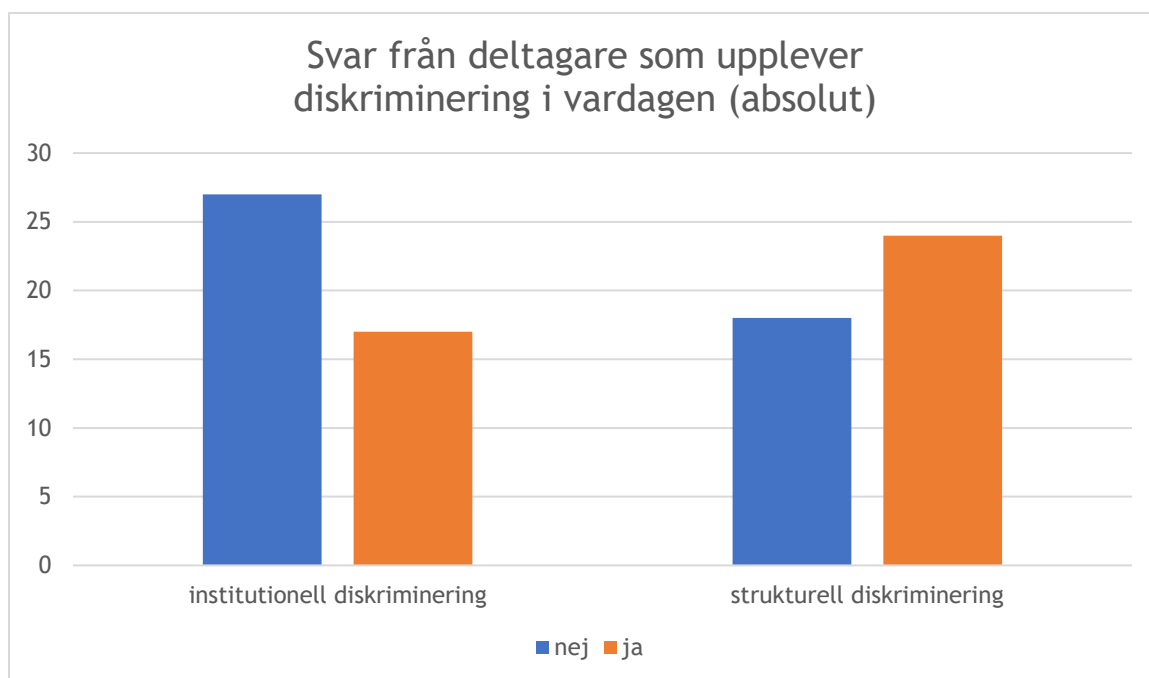

Diagram 4

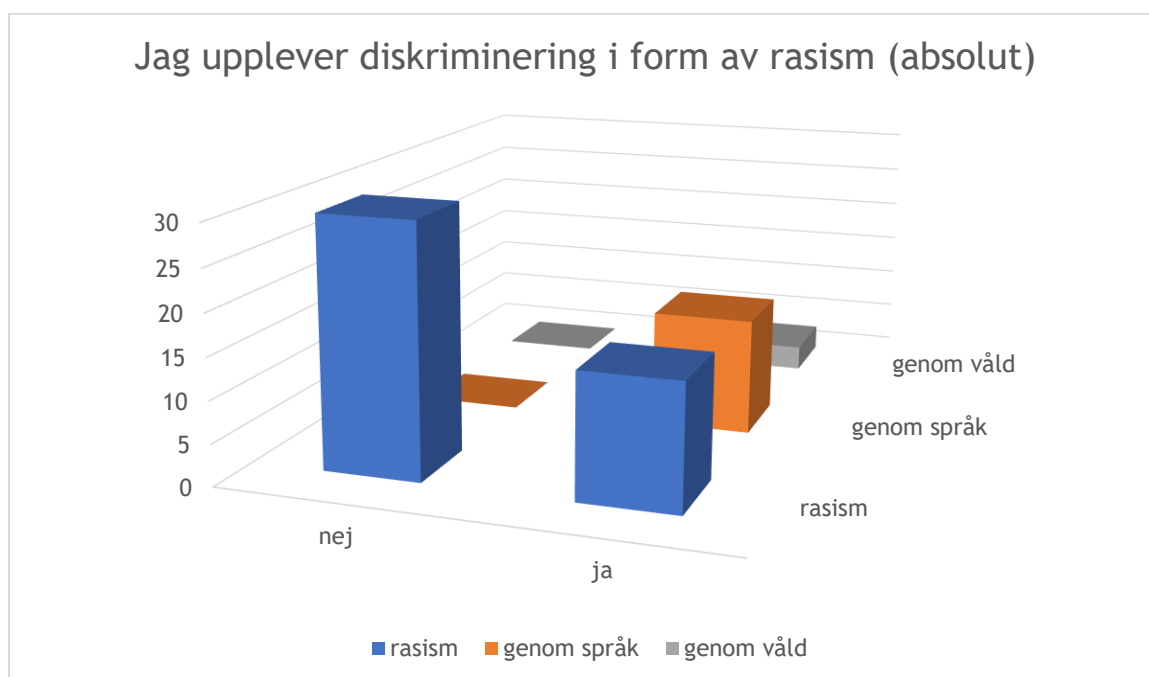

Diagram 5

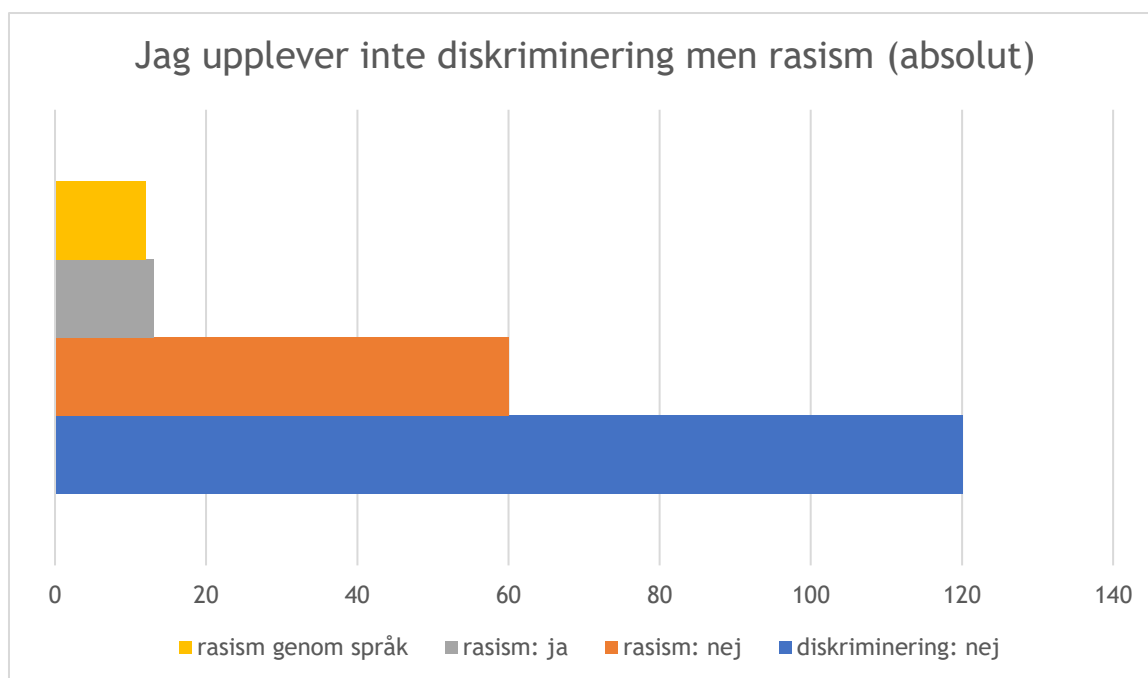

Diagram 6

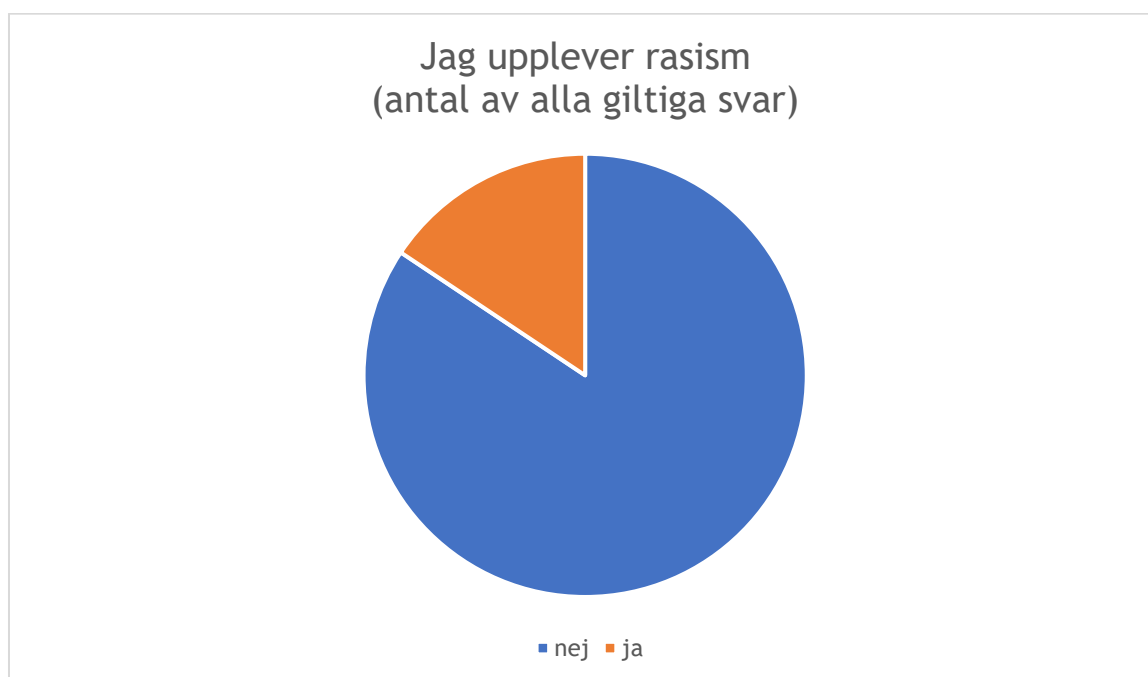

Diagram 7

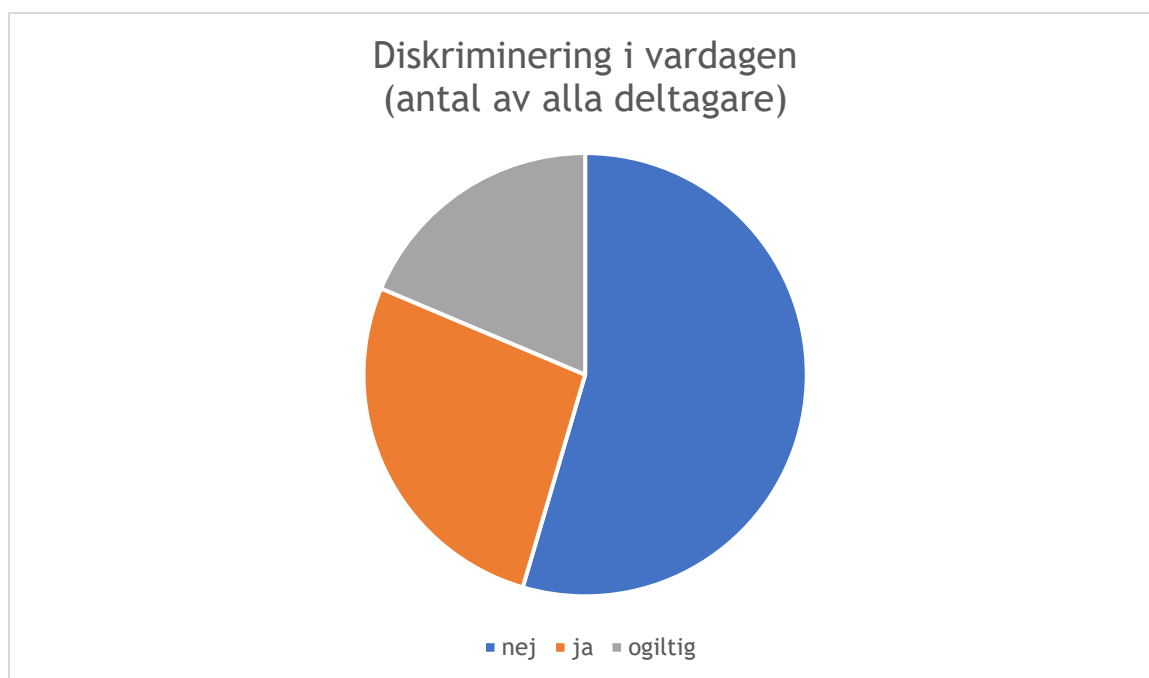

Diagram 8

Bild 1

Bild 2

Bild 3

Hand i hand i Leksand - den förenande föreningen
c/o Rebecca Betzinger
Gärde Karlsgattu 6
79350 Leksand

www.forenande.org
info@forenande.org
☎ 070 - 265 74 33
Organisationsnummer: 802543-4120

Bankgiro: 199-7998
Swish: 123 358 58 74